

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

психології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАРТИНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Психологія»

_____ Мартинюк Ірина Анатоліївна

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність С4 Психологія

Освітня програма Психологія

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Смолінчук Л.С., к.пед.н., доцент

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» спрямована на формування у майбутніх психологів розуміння специфіки майбутньої професійної діяльності в різних сферах соціальної практики. В процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з історією психології як науки і практики; усвідомлять її місце в сучасному світі; засвоять основні поняття, методи, напрями, галузі психології; ознайомляться з етичними принципами діяльності, правами і обов'язками психолога, усвідомлять вимоги до особистості психолога, набудуть практичних умінь та навичок щодо професійного мислення, навчання, самовдосконалення та саморозвитку.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С4 Психологія
Освітня програма	Психологія
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Залік

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	6 год.

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Самостійна робота	90 год.	138 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-
Форма контролю	Залік	Залік

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів знань про професію психолога, освітньо-кваліфікаційні вимоги, які ставляться до фахівців цієї галузі, можливі шляхи формування особистісних та професійно-значущих властивостей і якостей, основи діяльності психолога у різних галузях соціальної практики.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Вступ до спеціальності» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 — Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики.

ЗК4 — Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі.

ЗК9 — Здатність працювати в команді, уміння організувати роботу команди.

ЗК12 — Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК1 — Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК10 — Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11 — Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання

ПРН3 — Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН4 — Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних).

ПРН10 — Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН13 — Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН15 — Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16 — Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН17 — Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни.

ПРН18 — Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Психолог як особистість і професіонал												
Тема 1. Психолог як суб'єкт професійної діяльності	2	-	-	2	3	7	-	-	-	-	8	8
Тема 2. Психологія як наука і професія	4	-	-	4	9	17	2	-	-	-	14	16
Тема 3. Психолог як професіонал і особистість	2	-	-	2	12	16	2	-	-	-	14	16
Тема 4. Професійний розвиток та саморозвиток психолога	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	12	12
Тема 5. Види та напрями діяльності практичного психолога	2	-	-	2	6	10	-	-	-	2	12	14

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 6. Морально-етичні проблеми та юридичне регулювання професійної діяльності психолога	2	-	-	2	6	10	-	-	-	2	10	12
Разом за модулем 1	14	0	0	14	42	70	4	0	0	4	70	78
Модуль 2. Діяльність психолога в різних сферах практики												
Тема 1. Психологічна практика і психологічна служба в Україні і світі	2	-	-	2	6	10	2	-	-	-	8	10
Тема 2. Діяльність психолога в освіті	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	10	10
Тема 3. Діяльність психолога в системі соціального захисту населення та медичних закладах	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	10	10
Тема 4. Діяльність психолога в спорті	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	10	10
Тема 5. Діяльність психолога в економіці і бізнесі	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	10	10
Тема 6. Психолог в силових структурах та екстремальна психологія (армія, поліція, ДСНС, Прикордонна служба)	4	-	-	4	12	20	-	-	-	-	10	10
Тема 7. Професійні деформації особистісного розвитку психолога, їх профілактика	2	-	-	2	6	10	-	-	-	2	10	12
Разом за модулем 2	16	0	0	16	48	80	2	0	0	2	68	72
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	0	0	30	90	150	6	0	0	6	138	150

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психолог як суб'єкт професійної діяльності	2
2	Тема 2. Психологія як наука і професія	4
3	Тема 3. Психолог як професіонал і особистість	2
4	Тема 4. Професійний розвиток та саморозвиток психолога	2
5	Тема 5. Види та напрями діяльності практичного психолога	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6	Тема 6. Морально-етичні проблеми та юридичне регулювання професійної діяльності психолога	2
7	Тема 7. Психологічна практика і психологічна служба в Україні і світі	2
8	Тема 8. Діяльність психолога в освіті	2
9	Тема 9. Діяльність психолога в системі соціального захисту населення та медичних закладах	2
10	Тема 10. Діяльність психолога в спорті	2
11	Тема 11. Діяльність психолога в економіці і бізнесі	2
12	Тема 12. Психолог в силових структурах та екстремальна психологія (армія, поліція, ДСНС, Прикордонна служба)	4
13	Тема 13. Професійні деформації особистісного розвитку психолога, їх профілактика	2
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійне самовизначення психолога	2
2	Формування і становлення психології як самостійної науки	2
3	Професія «психолог»	2
4	Психологічна культура практичного психолога. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця	2
5	Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів	2
6	Особливості реалізації професійного шляху: психолог-дослідник, прикладний психолог, психолог-викладач та практичний психолог	2
7	Етичні принципи професійної діяльності практикуючих психологів	2
8	Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах	2
9	Організація та зміст діяльності психолога в системі освіти.	2
10	Професійна діяльність психолога у соціальній та медичній сфері	2
11	Роль психолога у спорті	2
12	Психологічна служба промислових підприємств та бізнесструктуру	2
13	Особливості роботи психолога в поліції і ДСНС	2
14	Завдання та напрями роботи психологічної служби ЗСУ	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
15	Проблема емоційного вигорання в «допоміжних» професіях	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Народна мудрість, художня література та живопис як джерело життєвого психологічного знання	6
2	Практична психологія як теоретична основа психологічної практики	6
3	Підготовка психологів у закладах вищої освіти України та зарубіжних країн	6
4	Професіограма і психограма практичного психолога. Діагностика професійно важливих якостей практичного психолога	6
5	«Неформальні» шляхи професійного саморозвитку психолога. Формування якостей особистості, професійно важливих для практичного психолога	6
6	Види, зміст та форми професійної діяльності психолога	6
7	Морально-етичні дилеми в діяльності психолога	6
8	Історія становлення психологічних служб в Україні і світі	6
9	Психологічна служба закладів вищої освіти	6
10	Психологічний супровід пацієнтів у медичній практиці	6
11	Психологія взаємодії у системі «Тренер – спортсмен – команда»	6
12	Психологія бізнесу і реклами	6
13	Психологічний супровід працівників поліції	6
14	Психологічна підготовка підрозділу до виконання бойових завдань: формування бойового духу та стресостійкості	6
15	Створення індивідуального профілю професійних ризиків та протоколу психогігієни психолога	6
Всього годин		90

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Есе
- Презентація проекту

- Тестування
- Контрольна робота
- Рейтингова оцінка / самооцінювання

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Практико-орієнтоване навчання
- Командна робота
- Змішане навчання
- Практичне заняття
- Навчання через дослідження
- Лекція

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Психолог як особистість і професіонал		
Практична робота. Професійне самовизначення психолога	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 10, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18. Цей модуль спрямований на формування у студентів уявлень про особистісні та професійні характеристики психолога, розвиток навичок саморефлексії, етичної поведінки та комунікації. Оцінювання за модулем «Психолог як особистість і професіонал» здійснюється за результатами виконання практичних завдань, самостійної та модульної контрольної роботи.	6
Практична робота. Формування і становлення психології як самостійної науки		6
Практична робота. Професія «психолог»		6

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Психологічна культура практичного психолога. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця		8
Практична робота. Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів		8
Практична робота. Особливості реалізації професійного шляху: психолог-дослідник, прикладний психолог, психолог-викладач та практичний психолог		8
Практична робота. Етичні принципи професійної діяльності практикуючих психологів		8
Самостійна робота. Морально-етичні дилеми в діяльності психолога		20
Модульна контрольна. МКР 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Діяльність психолога в різних сферах практики		
Практична робота. Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах	ПРН 3, ПРН 13, ПРН 17, ПРН 18. Модуль спрямований на формування у здобувачів розуміння специфіки, методів правових та етичних меж роботи психолога у різноманітних сферах суспільного життя. особлива увага буде приділена розвитку навичок адаптації професійного інструментарію під запити конкретної галузі. Оцінювання за модулем «Діяльність психолога в різних сферах практики» здійснюється за результатами виконання практичних завдань, самостійної та модульної контрольної роботи.	5

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Організація та зміст діяльності психолога в системі освіти		5
Практична робота. Професійна діяльність психолога у соціальній та медичній сфері		10
Практична робота. Психолог у галузі спорту		5
Практична робота. Психологічна служба промислових підприємств та бізнесструктур		5
Практична робота. Особливості роботи психолога в поліції і ДСНС		5
Практична робота. Завдання та напрями роботи психологічної служби ЗСУ		5
Практична робота. Проблема емоційного вигорання в «допоміжних» професіях		10
Самостійна робота. Створення індивідуального профілю професійних ризиків та протоколу психогігієни психолога		20
Модульна контрольна. МКР 2		30
Всього за модулем 2		100
Олімпіада з фаху		+10
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4614>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Бочелюк В.Й., Психологія: вступ до спеціальності: навч. Посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Вступ до спеціальності [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 053 Психологія. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. 38 с.
3. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с.
4. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності [текст]: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 184 с.
5. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. К.: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с.
6. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2016. 438 с.

7. Купчишина В. Ч., Голярдик Н. А., Демський В. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій : навчальний посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 232 с.
8. Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
9. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 311 с.
0. Приходько Ю.О. Практична психологія: введення у професію. Навч. посібник. 2-е вид. К.: Каравела, 2010. 232 с.
1. Психологія: вступ до спеціальності : навчальний посібник. Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 190 с.